

GroenLinks

NATUURLIJK BETER

Verkiezingsprogramma 2006-2010

SAMEN WERKEN AAN VERANDERING

De landelijke politiek werd in de laatste jaren flink door elkaar geschud. Onder delen van de bevolking heerst onrust en een gevoel van ongemak. In dit klimaat heeft GroenLinks het hoofd koel en het hart warm gehouden. GroenLinks is van mening dat we niet moet meewaaïen met alle (populistische) winden. We staan niet voor een neutraal algemeen belang. Wij willen staan voor onze eigen politieke waarden en voor de belangen die wij het behartigen waard vinden. We toetsen onze standpunten steeds op de kernwaarden van ons gedachtegoed.

Er is een rechtse wind gaan waaïen. Dit uit zich onder meer in een ongenueanceerd geloof in de vrije markt, eenzijdige nadruk op dwang en repressie en in het geloof dat financiële prikkels de enige manier zijn om mensen te motiveren en te activeren. Bij rechts ontbreekt de verbeelding en de visie om de economie te stimuleren of te vernieuwen. Rechts verdeelt mensen in plaats mensen samen te brengen. In de stad Den Haag moet dat anders.

Nederland heeft ook te kampen met economisch magere jaren en een toenemende werkloosheid. Er is veel te weinig aandacht voor milieu en natuur. Na incidenten van politiek geweld en tegengeweld zijn in de samenleving spanningen ontstaan. Er is geen vertrouwen in het vermogen van de politiek, laat staan het kabinet Balkenende, om oplossingen te bieden. Integendeel, voor velen is de politiek juist het probleem.

Europa en de Rijksoverheid bepalen veel. Maar dat betekent niet dat de stad Den Haag en de regio Haaglanden zich bij alles wat 'van boven komt' zonder meer moeten neerleggen. Er is ruimte voor een eigen(zinnige) koers van onze gemeente, waar mogelijk samen met onze regiopartners. Groenlinks vindt dat deze koers zich moet richten op de wensen en behoeften van de inwoners van Den Haag en omstreken.

Samenwerken moet niet alleen met regiopartners maar natuurlijk ook met de inwoners van Den Haag. Daarom vindt GroenLinks dat gemeentelijk beleid zo veel mogelijk de instemming van de bevolking behoort te krijgen en waar dit kan met hun actieve participatie tot stand moet komen. Politieke partijen zijn hierbij in onze visie de zaakgelastigden van de kiezers, zaakgelastigden die de verantwoordelijkheid hebben om naar eigen inzicht standpunten te bepalen. Dit kan tot een kloof tussen burger en politiek leiden. Een oorzaak daarvoor is gelegen in het feit dat partijen hun verkiezingsprogramma volgen en daarbij in botsing kunnen komen met de wensen van een bepaalde groep bewoners. We vinden dat van partijen verwacht mag worden dat ze trouw zijn aan hun programma en hun uitgangspunten. Dit brengt wel de verplichting met zich mee om burgers goed op de hoogte te houden van de dilemma's en keuzes die in de politiek spelen. Een goede communicatie met de burgers is voor ons daarom essentieel.

GroenLinks kiest voor verandering in de samenleving door het bieden van sociale en duurzame oplossingen. GroenLinks wil samen met anderen werken aan veranderingen, die het leven op korte én lange termijn verbeteren. Voor mensen nú en voor komende generaties. Voor GroenLinks is duurzaamheid dus: beleid dat erop doelt de kansen en mogelijkheden die wij hebben, ook voor komende generaties te bewaren. Problemen oplossen met vooruitstrevende politiek. GroenLinks kijkt vooruit.

GroenLinks is een progressieve politieke partij. We omschrijven onze ideologie als links. Dit houdt onder meer in: een sterk sociaal bewustzijn en een hart voor de kwetsbaren in de samenleving, maatschappelijke solidariteit en gelijkheid tussen alle rangen en standen van de samenleving.

GroenLinks hanteert de volgende inhoudelijke uitgangspunten:

Natuurlijk & duurzaam.

Onze kinderen en kleinkinderen hebben, net als de huidige generaties, recht op een leefbare wereld, hulpbronnen die in gelijke mate beschikbaar zijn, schoon drinkwater en natuur om van te genieten. Maatregelen om de vervuiling van het milieu tegen te gaan hebben natuurlijk niet alleen een lokale betekenis. De wereld heeft er baat bij dat overal het milieu wordt beschermd en volledige duurzaamheid wordt nagestreefd. Den Haag moet als internationaal georiënteerde stad hierin het voortouw nemen en bij de toepassing van nieuwe technologieën en methodes voorop lopen.

GroenLinks wil dat bij de bebouwing, de inrichting en het gebruik van ruimte in Den Haag de gezondheid niet wordt bedreigd en dat de vervuiling van lucht, water en bodem wordt tegengegaan. Minder autoverkeer, betere bescherming van groengebieden, het ecologisch inrichten en beheren van bestaand groen en duurzaam bouwen zijn centrale onderdelen van onze visie.

Bestrijding van de sociaal-economische tweedeling.

GroenLinks wil de kloof tussen arm en rijk verkleinen. Het is voor ons onaanvaardbaar dat inkomensverschillen zo groot worden dat sommige mensen een beroep moeten doen op voedselbanken, terwijl anderen als directeur van een woningbouwcorporatie of van een andere publieke instelling buitensporig veel verdienen.

GroenLinks streeft naar een samenleving waarin iedereen meedoet en waar voor iedereen plaats is. Een samenleving waarin voor iedereen dezelfde rechten en plichten van toepassing zijn. Dat vergt een open houding en goede communicatie. GroenLinks wil dat Den Haag een stad wordt, waar mensen niet alleen graag wonen omdat het er groen is, maar ook omdat het er prettig samen leven is.

GroenLinks zet zich in voor een actief armoedebeleid, voor verbetering van zorg en welzijn én voor meer mogelijkheden voor participatie door iedereen. Gesubsidieerde banen blijven voor veel mensen van groot belang. Gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen, autochtonen en allochtonen, ouderen en jongeren blijft voor GroenLinks ook een centraal thema. De bestrijding van eenzaamheid en maatschappelijke isolatie komt wat GroenLinks betreft hoger op de agenda te staan.

Emancipatie blijft helaas op vele terreinen achter. Echte gelijkheid is alleen te bereiken wanneer het stadsbestuur, in samenwerking met maatschappelijke organisaties, stimulerend en corrigerend optreedt. Er moet sprake zijn van een blijvende inzet. De gemeente moet niet bang zijn waar nodig ook thema's bespreekbaar te maken die wellicht gevoelig liggen.

Ruimtelijke Ordening en volkshuisvesting

Den Haag heeft een beperkt grondoppervlak. Ondanks de recente uitbreiding van de gemeentegrenzen en de totstandkoming van nieuwe wijken als Leidschenveen- Ypenburg en Wateringse Veld, zit er voor Den Haag niet meer veel groei buiten de huidige bebouwde kom in. Grote bouwprojecten zijn binnen de gemeentegrenzen vroeg of laat niet meer mogelijk zonder dat bijvoorbeeld bestaande bebouwing gesloopt of open groene gebieden aangetast worden. In beide gevallen neemt GroenLinks een kritische houding in. Massale sloop van goedkope huurwoningen, zoals gepland in Den Haag Zuid West, is slecht voor mens en milieu. GroenLinks is van mening dat ingrepen in de structuur van de stad behoedzaam plaats moeten vinden. Renovatie heeft in principe de voorkeur boven sloop, mits met renovatie oudere woningen aan moderne maatstaven kunnen worden aangepast, er minder materiaal wordt verspeeld en energie bespaard kan worden. Renoveren is bovendien sociaal duurzaam. Het heeft als voordeel dat de sociale structuur van een wijk beter gehandhaafd kan worden.

Algemeen geldt: GroenLinks is tegen grootschalige prestigeprojecten. Zo waren en zijn we tegen de € 40 miljoen die voor het nieuwe ADO stadion zijn bestemd.

Onderwijs en opleiding

Eén van de belangrijkste remedies tegen sociaal-economische tweedeling is goed en voldoende onderwijs en opleidingskansen voor zowel jong als oud(er). GroenLinks wil bevorderen dat scholen inzetten op de talenten van hun leerlingen. Goed onderwijs is een recht. De individuele leerling moet het uitgangspunt van beleid zijn. Om de talenten en mogelijkheden van elke leerling te bevorderen dient de gemeente de noodzakelijke voorwaarden te scheppen: naschoolse opvang, huiswerkbegeleiding of specifieke onderwijskundige ondersteuning zijn van centraal belang. Vooral in het vmbo en het speciaal onderwijs zijn nog tal van knelpunten op te lossen.

Economie & Werkgelegenheid.

Economie is voor GroenLinks niet alleen een kwestie van economische groei. We streven naar meer werkgelegenheid, voor jongeren zonder werkervaring, voor mensen met een lage of onvoltooide opleiding of voor mensen met een taalachterstand. We kiezen niet voor grootschalige bedrijventerreinen vol loodsen en industrie in de hoop werk te creëren. Dit is niet het type bedrijvigheid dat wij willen bevorderen. GroenLinks zet in op de creatieve economie: kleine en grotere bedrijven in de dienstverlenende sector, toerisme en de kunst- en cultuursector. We denken dat Den Haag voor deze vormen van bedrijvigheid voldoende mogelijkheden heeft. De vestigingsvoorwaarden voor de creatieve en dienstverlenende economie blijken meer te liggen in een aantrekkelijke omgeving met een divers, open en tolerant klimaat, dan in snelwegen en grootschalige bedrijventerreinen. Ook voor ambachten en zorggerelateerde arbeid moet er voldoende ruimte zijn. Natuurlijk wil GroenLinks ook milieutechnologie meer ondersteunen. Deze hoogwaardige bedrijvigheid past goed in onze dichtbevolkte stad en biedt nog voldoende ruimte voor groei.

GroenLinks stelt dat bij het streven naar meer werkgelegenheid en economische groei, er een balans moet zijn tussen leefbaarheid, milieu- en natuurbelangen. Economische groei zou vooral moeten worden gebruikt om knelpunten op te lossen ten behoeve van stadsbewoners die minder welvarend zijn. Daarom spreekt GroenLinks zich uit voor verdere stimulering van maatschappelijk ondernemen. Op deze manier kan ervoor worden gezorgd dat er een hechte relatie is tussen economie en samenleving.

Betaald werk is belangrijk. Er is echter meer dan werk in het leven. Werk moet te combineren zijn met zorg voor kinderen of ouders en met vrijwilligerswerk. Meedoen in de maatschappij is daarbij het belangrijkste uitgangspunt. Daarvoor moet de gemeente verschillende vormen van participatie mogelijk maken.

Armoede en sociaal-economische tweedeling zijn nu nog net zo sterk aanwezig als tijdens de vorige raadsverkiezingen. Een belangrijke oorzaak hiervan is de grote kloof tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Veel Haagse schoolverlaters beschikken over een te lage of onvoltooide opleiding, terwijl het gros van de werkgelegenheid in Den Haag bestaat uit kennisintensieve beroepen. Het resultaat is hoge werkloosheid, vooral onder allochtonen, vrouwen, vluchtelingen, mensen met een functiebeperking en mensen met onvoldoende onderwijs. Werkloosheid gaat gepaard met inactiviteit of uitsluiting.

De kracht van diversiteit.

Het hoort bij een grote stad dat mensen met zeer verschillende achtergronden er een plek in vinden. Dat geldt al helemaal voor een stad met zoveel ambassades en internationale instellingen als Den Haag. De voordelen die de diversiteit van haar inwoners biedt, moet de gemeente benutten. We moeten natuurlijk niet blind zijn voor spanningen die snelle veranderingen in de samenstelling van de bevolking met zich mee kunnen brengen maar we moeten ons krachtig weren tegen de aantasting van tolerantie. GroenLinks streeft naar een constructieve en vreedzame samenleving.

Samen met de burens.

Haagse burgers werken in de buurgemeenten, mensen uit buurgemeenten werken in onze stad. Met onze burens delen we politie, volwasseneneducatie en jeugdzorg. Water- en groene zones overschrijden de gemeentegrenzen. Er zijn voldoende redenen om regionaal samen te werken. Dat gebeurt op tal van terreinen, al is dat de afgelopen tijd niet altijd even soepel gegaan. GroenLinks vindt dat alle gemeenten meer kunnen profiteren van samenwerking, mits men elkaar minder als rivaal beschouwd. In de regio dienen de gemeenten de belangen van alle regio-inwoners centraal te stellen. Daartoe is meer democratische controle van bovengemeentelijke voorzieningen noodzakelijk. De regio moet een voorbeeld worden van goed samenwerkende burens, die gezamenlijk resultaten kunnen bereiken.

Samen met de burgers.

Mensen in Nederland worden steeds onafhankelijker, zijn gemiddeld beter opgeleid en meer geneigd zelfstandig te denken en te handelen. Dit kan de betrokkenheid bij het bestuur van de stad of wijk vergroten. De lokale politiek kan uit deze betrokkenheid van burgers voordeel halen. Daarbij past een bestuursstijl die niet regentesk, maar zo veel mogelijk op samenspraak en samenwerking met de burgers is gericht. Dit betekent dat burgers goed geïnformeerd moeten worden onder meer over de mogelijkheden van participatie. We pleiten er ook voor meer mogelijkheden tot deelname van burgers aan het bestuur van de stad te scheppen. Interactieve beleidsvorming heeft voor GroenLinks daarom een hoge prioriteit. Burgers krijgen wat ons betreft meer mogelijkheden deel te nemen bij de totstandkoming van beleid, zeker als het beleid van grote invloed is op de directe woon- en leefomgeving van burgers. De overheid moet burgers echter aan kunnen spreken op hun verantwoordelijkheid voor het collectieve belang.

Preventie in plaats van repressie ten behoeve van veiligheid en leefbaarheid

We hebben allemaal belang bij een veilige en leefbare stad. De georganiseerde misdaad wordt voor een belangrijk deel door de (inter)nationale rechtsorde bestreden.

Maar ook op stads- of wijkniveau kunnen we maatregelen nemen om de leefbaarheid en veiligheid te bewaken. Het gezegde 'voorkomen is beter dan genezen' is daarbij het uitgangspunt.

Den Haag: internationale stad.

Den Haag profileert zich als internationale stad van recht en vrede. GroenLinks meent dat alle Hagenaars van deze internationale profilering moeten profiteren. Den Haag moet een wereldstad zijn voor iedereen.

GroenLinks wil de internationale profilering als aanknopingspunt gebruiken voor het opstarten van internationale samenwerkingsverbanden. Gezamenlijk kan aan oplossingen voor grootstedelijke problemen zoals de aantasting van het van het milieu, criminaliteit en de kloof tussen arm en rijk gewerkt worden. De gemeente moet dit volgens GroenLinks vooral doen door kennisuitwisseling en gelijkwaardige samenwerking via haar stedenbanden en stedenprojecten.

Het GroenLinks verkiezingsprogramma

Dit programma is een opsomming van alle beleidsvoornemens van GroenLinks voor het gemeentelijk beleid van 2006 tot en met 2010. De kans dat deze voornemens ook werkelijk uitgevoerd gaan worden hangt natuurlijk af van het verkiezingsresultaat.

De uitgangspunten die hierboven gepresenteerd zijn, laten zien welke keuzes GroenLinks maakt. De kiezer mag verwachten dat GroenLinks in de geest van deze uitgangspunten handelt.

Het verkiezingsprogramma is tot stand gekomen samen met de Haagse GroenLinks leden en de gemeenteraadsfractie. Om ideeën te verzamelen is daarnaast ook gesproken met diverse maatschappelijke organisaties op het gebied van bewonersbetrokkenheid, emancipatie, integratie, levensbeschouwing en religie, maatschappelijke ondersteuning en- opvang en milieu en duurzaamheid.

Er is gekozen voor een indeling in vier categorieën waar onderwerpen inhoudelijk geclusterd zijn:

1. NATUURLIJK BETER LEVEN
2. NATUURLIJK BETER WONEN
3. NATUURLIJK BETER WERKEN
4. NATUURLIJK BETER BESTUREN

De vier clusters bespreken onderwerpen die een hechte samenhang vertonen. Er is bijvoorbeeld een direct verband tussen economische ontwikkeling en werkgelegenheid of tussen de manier waarop we met de natuur en met de dieren omgaan.

Er is ook voor deze thematische indeling gekozen omdat een stad voor haar bewoners bepaalde functies vervult: er wordt in geleefd, gewoond en gewerkt. 'Last but not least' moet een stad natuurlijk ook bestuurd worden.

De programmacommissie:

Arnoud Boer (voorzitter)
Anna Maria Andriol
Harrie Kampf
Frances Weijn

Eindredactie:

Heleen Weening
Kosta Skliris

NATUURLIJK BETER LEVEN

In dit hoofdstuk komen onderwerpen aan de orde die met de sociale kant van leefbaarheid te maken hebben. Besproken worden thema's die voor het welzijn van individuen en van de maatschappij van belang zijn. Aan de orde zullen komen:

- Integratie & Emancipatie
- Zorg & Welzijn
- Sport
- Verslavingszorg
- Veiligheid
- Onderwijs & Jeugd
- Cultuur

Integratie en emancipatie

GroenLinks staat voor een samenleving waar groepen en individuen aan hun eigen leefwijze vorm kunnen geven. De gemeente garandeert dat iedereen zijn of haar eigenheid openlijk kan blijven uitdragen. Of dat nu om een seksuele geaardheid of een religieuze identiteit gaat. Als mensen daarbij in de problemen komen, biedt de gemeente ondersteuning om een oplossing te vinden. Maatschappelijke organisaties hebben in deze een grote waarde. Ze zijn voor de gemeente het contactpunt met bepaalde doelgroepen en in staat om in samenwerking met de gemeente allerlei activiteiten te ontplooiën. Via deze organisaties kan de gemeente groepen en individuen ondersteunen die hulp, advies of een podium nodig hebben.

GroenLinks kiest niet voor gedwongen spreiding van mensen over scholen of wijken. Dit plaatst mensen op basis van afkomst in een hokje met minder kansen dan anderen en bovendien leidt gedwongen spreiding in de praktijk tot vlucht van kansrijken om dwang te voorkomen.

Spanningen tussen bevolkingsgroepen kunnen ontstaan van twee kanten. Verschillen kunnen leuk, mooi en interessant zijn, maar leiden soms ook tot onbegrip. Waar spanningen ontstaan en botsingen dreigen, moet er een dialoog tot stand worden gebracht.

Aandacht in het emancipatiebeleid is nog steeds nodig voor de positie van vrouwen, in het bijzonder voor laagopgeleide- en migrantenvrouwen. GroenLinks blijft zich sterk inzetten om de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen tegen te gaan. Het is van belang om een betere verdeling van arbeid en zorg tussen mannen en vrouwen mogelijk te maken. Hiervoor is naast bevordering van de arbeidsdeelname ook kinderopvang van belang.

GroenLinks actiepunten

Integratie en emancipatie

1. Maatschappelijke opvang voor illegalen blijft toegankelijk, medische zorg blijft mogelijk en het noodfonds voor financiële bijstand blijft gehandhaafd.
2. Het gemeentebestuur verbreedt het draagvlak voor steun aan asielzoekers en vluchtelingen, ook voor de uitgeprocedeerden.
3. Voldoende noodopvang voor uitgeprocedeerde vluchtelingen waarborgen.
4. De gemeente moet geen medewerking verlenen aan uitzettingen als niet duidelijk is wat er met de betreffende persoon zal gebeuren.
5. Geen gemeentelijke medewerking verlenen aan het moedwillig dakloos maken van mensen en het scheiden van familieleden. GroenLinks is een voorstander van het verstrekken van bijstand aan kinderen van illegalen.
6. Financiële steun bieden aan organisaties die zich inzetten voor emancipatie.
7. Vrouwen ondersteunen door hun weerbaarheid te vergroten en goede opvangmogelijkheden te bieden aan slachtoffers van huiselijk geweld. Ook voor hen die illegaal zijn.
8. GroenLinks wil dat de gemeente Den Haag een duidelijk zichtbare plek behoudt, waar gevallen van discriminatie gemeld kunnen worden. De gemeente dient discriminatie actief te bestrijden via gerichte campagnes op bijvoorbeeld scholen. Racistisch toelatingsbeleid in het uitgaansleven moet worden aangepakt. Waar dat niet helpt moet de gemeente in het uiterste geval overgaan tot sluiting.
9. De nadruk bij de inburgering leggen op nieuwkomers, mensen met een uitkering en allochtone vrouwen die kinderen opvoeden. Zij worden in staat gesteld door taalles en gecombineerde leerwerktrajecten hun kansen op blijvend werk en een betere opleiding te vergroten.
10. Gratis taalcursussen voor werklozen met een taalachterstand aanbieden.
11. Bevorderen van emancipatie van allochtone vrouwen door het vergroten van de arbeidsdeelname.

Zorg en welzijn

In een verharde ieder-voor-zich samenleving gedijt eenzaamheid en armoede. Om kwetsbare groepen volwaardig mee te laten draaien in de samenleving is het noodzakelijk deze groepen de ruimte en mogelijkheden te bieden die ze nodig hebben. Kwetsbare groepen moeten in de gelegenheid worden gesteld om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Dit kan bijvoorbeeld door ouderen of alleenstaanden die onder eenzaamheid lijden, te koppelen aan jongeren uit het vrijwilligerswerk of op een andere manier actief te benaderen. Het is in dit verband ook van groot belang dat vervoersvoorzieningen zoals de wijkbussen of de Boodschappen Begeleidingsdienst hun werk kunnen voortzetten.

Op korte termijn wordt de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) ingevoerd. Deze wet kent de gemeente een belangrijke regierol toe. De gemeente wordt voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor de ondersteuning van zorgbehoevende mensen, variërend van mensen met een functiebeperking tot ouderen. GroenLinks wil dat de gemeente deze regierol voortvarend oppakt. Daarvoor moet dan wel een aantal voorwaarden worden gerealiseerd, zoals keuzevrijheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van voorzieningen.

GroenLinks is voor een ruimhartige inkomensondersteuning; via Bijzondere Bijstand maar ook via een goede collectieve ziektekostenverzekering. We pleitten daarnaast voor een betere en laagdrempelige schuldhulpverlening.

De leefbaarheid en veiligheid die inwoners ervaren in een gemeente hangt in sterke mate af van een stevig netwerk van gemeente, burgers en instanties. GroenLinks wil daarom dat de gemeente samenhangende voorzieningen op wijkniveau gaat realiseren, die toegankelijk en betaalbaar zijn. Het gaat daarbij niet alleen om voorzieningen als vervoer, huishoudelijke hulp en dagbesteding. Minstens zo belangrijk zijn kleinschalige welzijnsvoorzieningen zoals ontmoetingsmogelijkheden voor jong en oud en het ontwikkelen of ondersteunen van vrijwilligersprojecten.

GroenLinks actiepunten

Welzijn

1. Ouderen en andere zorgbehoevenden ondersteunen opdat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Dit door multifunctionele centra voor zorg en welzijn, woonservicecentra en woonzorgzones te realiseren of te voorzien in andere woonzorgarrangementen op maat.
2. Stimuleren dat informele zorgkringen totstandkomen en functioneren.
3. Opzetten van multifunctionele centra en uitbreiden van kleinschalige voorzieningen waar iedereen uit de wijk terecht kan voor informatie, dienstverlening en sociaal contact.
4. Ondersteunen van Haagse vrijwilligers. Het gemeentelijke vrijwilligersbeleid wordt samen met de vrijwilligers opgesteld.
5. De gelijke behandeling van mensen met een functiebeperking waarborgen. Betere en sneller beschikbare voorzieningen creëren, waardoor wachttijden worden bekort. De positie van verstandelijk gehandicapten vraagt hierbij om speciale aandacht.
6. De bezuinigingen in sommige achterstandswijken als gevolg van de herverdeling van welzijnsgelden terugdraaien. De organisatie van het welzijnswerk nader onder de loep nemen.
7. Minima meer financiële ruimte geven via de bijzondere bijstand. Uitbreiden van directe en actieve voorlichting over de mogelijkheden van bijzondere bijstand. Uitkeringsgerechtigden en ouderen wijzen op de mogelijkheden van huurtoeslag en van kwijtschelding van schulden en heffingen.
8. Een betere toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor migranten stimuleren. Dit via actieve voorlichting en een gericht aanbod. Uitbreiden van het werken met casemanagers naar alle wijken.
9. De positie van de prostituees verbeteren. Ook prostituees zonder geldige verblijfstitel krijgen hulpverlening. De tippelzone aan de Waldorpstraat blijft open. Dit om te voorkomen dat drugsverslaafde prostituees met hun activiteiten over de stad uitzwermen en daardoor tevens buiten het bereik van de hulpverlening komen. Ondersteunen van organisaties die in Den Haag werkzame prostituees helpen bij het zelfstandig uitoefenen van hun vak.
10. Verhogen van de gemeentelijke bijdrage voor dak- en thuislozenopvang en vrouwenopvang.

11. Schuldsanering uitbreiden om mensen die problematische schulden hebben ontwikkeld een nieuwe start te bieden.
12. Openingstijden voor jeugdcentra verruimen. Voldoende faciliteiten en activiteiten binnen alle Haagse jongerencentra waarborgen.
13. De bureaucratie in de welzijnswereld aanpakken. Aanvragen voor zorg, bijzondere bijstand of schuldhelpverlening worden sneller beantwoord. Hulpvragen worden binnen een week beantwoord.
14. Meer en betere kinderopvang mogelijk maken, vooral ook met oog op allochtone vrouwen.

Sport

Mensen die in grote steden wonen, lopen meer gezondheidsrisico's dan mensen in een landelijk gebied. GroenLinks is daarom voorstander van goede gezondheidszorg in de vorm van gezondheidscentra, preventieve activiteiten door goede voorlichting en activering om meer en gericht te bewegen. In die zin vormen gezondheid, sport en recreatie een drie-eenheid. GroenLinks hecht veel betekenis aan sport en recreatie. Niet alleen uit oogpunt van volksgezondheid, maar ook vanwege het maatschappelijke belang. Sport is een bindende factor tussen mensen. Het biedt ook mogelijkheden voor ontplooiing, participatie en integratie.

GroenLinks staat niet alleen voor de breedtesprot. We menen dat Den Haag ook grote sprotevenementen binnen moet halen. Gedacht kan worden aan het organiseren van een Haagse marathon. Bij het verbeteren van de topsportuitstraling van Den Haag kan het laten ontstaan van een multifunctionele topsporthal een belangrijke bijdrage leveren.

GroenLinks actiepunten

Sport

1. Meer geld investeren in de verbetering en het onderhoud van de sportaccommodaties, met aandacht voor de voorzieningen op wijkniveau. Meer openbare speel- en sportruimte voor jeugd en jongeren realiseren, te beginnen bij elk groot (nieuw)bouwproject.
2. Jongeren, ouderen, mensen met een functiebeperking en allochtonen stimuleren om deel te nemen aan sportactiviteiten en het verenigingsleven.
3. Extra aandacht geven aan ondersteuning en stimulering van gehandicaptensport. Dit vooral door voorlichting en geldelijke middelen.
4. Er komt een openluchtwembad voor alle Hagenaars.
5. Den Haag een topsportuitstraling geven door grote sportevenementen aan te trekken. GroenLinks is tevens voorstander van een topsporthal.

Verslavingszorg

Eén van de kwetsbaarste groepen in onze samenleving zijn verslaafden. GroenLinks heeft hier in het recente verleden zwaar op ingezet. We vragen om meer aandacht voor deze groep, ook om de overlast die deze groep in sommige wijken veroorzaakt tegen te gaan. De nadruk moet niet liggen op repressie door verslaafden op te jagen van één locatie naar een andere locatie. De nadruk moet liggen op gerichte, lange- termijn voorzieningen. Eén overkoepelende organisatie voor verslavingszorg met toereikende capaciteit en voldoende langdurige en sluitende behandelingstrajecten blijft voor GroenLinks een onmisbare schakel in de zorg voor de kwetsbaarste groepen in onze samenleving en kan op onze steun rekenen.

GroenLinks actiepunten

Verslavingszorg

1. De medische verstrekking van heroïne uitbreiden, dat wil zeggen zowel het aantal deelnemers als ook het aantal locaties. De gemeente maakt zich op landelijk niveau sterk voor medische verstrekking van cocaïne.
2. Versneld realiseren van gebruikersruimten. Op grond van de ervaringen tot nu toe heldere criteria opstellen over de plekken waar deze voorzieningen wel of niet kunnen worden opgezet. Betrokken bewoners mogen niet het gevoel krijgen overvallen te worden; Burgers worden vanaf het begin goed geïnformeerd en betrokken.
3. Opvang voor verslaafden verbeteren. Bijvoorbeeld door versneld uitbreiden van sociale pensions voor verslaafden en 'beschermd wonen'- projecten.
4. Verbeteren van de nazorg, bijvoorbeeld door het creëren van banen.

Veiligheid

Bij veel Hagenaars heerst een gevoel van onveiligheid. Dit is uit onderzoek gebleken en beperkt zich niet tot de achterstandswijken. Er mag ervan uit worden gegaan dat ook de gebeurtenissen op internationaal vlak aan het onveiligheidsgevoel hebben bijgedragen, dit terwijl voor veel vormen van criminaliteit juist een daling in het aantal aangiften vermeld wordt.

GroenLinks is voorstander van veiligere wijken en buurten waarbij wij vooral op preventieve maatregelen willen inzetten. Repressie is uiteraard nodig als de wet overtreden wordt, maar een al te eenzijdig repressief beleid draagt, naar onze mening, niet bij aan de daadwerkelijke oplossing van problemen die tot criminaliteit leiden. Wij denken in het kader van preventie bijvoorbeeld aan initiatieven voor ontspoorde jongeren. En een goede samenwerking tussen gemeente en reclassering geeft mensen die uit de gevangenis komen een betere kans om op het rechte pad te blijven.

Ook een goede samenwerking tussen de gemeente en politie is belangrijk. De verschillende welzijns- en bewonersorganisaties die op wijkniveau werkzaam zijn, kunnen door een goede samenwerking en/of informatieuitwisseling veel bereiken bij het voorkomen van onveilige situaties. In dit proces moet tijd en geld worden geïnvesteerd. De wijkagent speelt een belangrijke rol bij de signalering van problemen in de wijk en als aanspreekpunt voor bewoners(organisaties). Het "instituut" verdient daarom meer steun.

GroenLinks actiepunten

Veiligheid

1. De hoogste prioriteit geven aan preventie. Voorkomen is beter dan genezen.
2. Inzetten van zichtbare wijkagenten om problemen beter te signaleren. Bij de grotere wijken zijn meer wijkagenten noodzakelijk.
3. De terugkeer van voormalige gevangenen in de samenleving ondersteunen. Dit onder andere door afspraken te maken over woonruimte voor ex-gedetineerden.
4. GroenLinks is tegen preventief fouilleren.
5. Voldoende aandacht en geld investeren in projecten ter bestrijding van de zogenaamde Loverboys.

6. Reguleren van achterdeurbeleid voor coffeeshops: niet alleen gedogen van verkoop, maar ook de aanlevering en productie van softdrugs.
7. Het gebruik van en de handel in synthetische drugs op houseparty's zoveel mogelijk terugdringen door duidelijke regels op te stellen. In het sluitingsbeleid wordt de sanctie van voorwaardelijke sluiting opgenomen. Daarbij krijgt de eigenaar de kans om, binnen korte tijd, orde op zaken te stellen.

Onderwijs en jeugdbeleid

Onderwijs is een recht. Onderwijs is bij de bestrijding van ongelijkheid een belangrijk instrument. Scholen worden in onze visie in staat gesteld om maatwerk te leveren en de behoeften van individuele leerlingen beter tegemoet te komen.

Ter voorkoming van vroegtijdige schooluitval is een samenhangend hulpverleningsnetwerk noodzakelijk. De zogenaamde consultatieteams dienen op elk onderwijsinstituut vaste voet aan de grond te krijgen. GroenLinks is ook voorstander van een centraal geregelde verzuimregistratie. Het ontlast scholen en de gemeente krijgt werkelijk inzicht in het verzuim en daarmee de mogelijkheid om daar gericht beleid op te maken. Verder is het van belang dat alles op alles wordt gezet om leerlingen 'aan boord' te houden: een groot aantal kinderen en jongeren krijgt te maken met jeugdhulpverlening. Vaak zijn zich verslechterende schoolprestaties het eerste signaal van problemen. Signalering door de scholen is van groot belang, evenals goede afspraken over aansluiting met de jeugdhulpverlening. Ook de soepele aansluiting tussen basis- en voortgezet onderwijs moet meer aandacht krijgen.

Uitvalpreventie, maatregelen tegen spijbelen en een opvangnetwerk voor vroegtijdige schoolverlaters zijn van groot belang. Daarnaast moeten er voldoende 'time out' voorzieningen zijn en 'wachtlijsten' voor welke onderwijsvorm zijn uit den boze. Ook leerwerktrajecten en werkervaringsplaatsen kunnen een belangrijk middel zijn om te zorgen dat jonge mensen meer kansen krijgen.

De brede buurtschool is een concept dat zich uitstekend leent voor de integratie van verschillende functies. Onderwijs-, zorg- en welzijnsinstellingen werken hierin samen om kinderen en ouders te ondersteunen. De open wijksschool onderkent dat de school een onlosmakelijk onderdeel vormt van een wijk en deel uitmaakt van een breder aanbod dat de gemeente biedt om de ontplooiing van kinderen te verbeteren en achterstanden te voorkomen. GroenLinks wil het ontstaan van brede buurtscholen stimuleren. Onderwijs voor volwassenen blijft voor GroenLinks eveneens belangrijk als middel voor de verbetering van de arbeidsmarktpositie van kwetsbare groepen. Randvoorwaarde is hierbij een voldoende aanbod aan kinderopvang, zodat ook alleenopvoedende ouders makkelijker onderwijs kunnen volgen.

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in Den Haag. Ondanks een stevig inhaalprogramma valt er op dit gebied nog veel te doen. GroenLinks wil meer gelden beschikbaar stellen om daar waar nodig achterstanden bij het onderhoud in te lopen.

Groenlinks is voorstander van scholen die kwaliteit voorop stellen en met oog op de samenstelling een afspiegeling vormen van de buurt/wijk. Om aan alle leerwensen tegemoet te kunnen komen is een breed, gevarieerd en gespreid aanbod noodzakelijk. Daarbij zijn multifunctionele accommodaties van belang. "Reguliere " scholen moeten bijvoorbeeld ook voor volwasseneneducatie te gebruiken zijn. De ruimte moet in ieder geval van voldoende kwaliteit zijn, goed onderhouden, schoon en hygiënisch en vooral veilig en veilig bereikbaar.

GroenLinks actiepunten

Onderwijs en jeugdbeleid

1. Afspraken maken met ROC's, bedrijven en vakbonden om te komen tot leerwerktrajecten voor langdurig werklozen en voor IDers die met werkloosheid worden bedreigd.
2. Een breed aanbod van algemeen vormend volwassenenonderwijs creëren dat zowel is gericht op kennis als op specifieke vaardigheden. Dit kan door lessen in Nederlands als tweede taal aan te bieden en programma's gericht op het versterken van reken- en taalvaardigheden te stimuleren.
3. Bevorderen van buurtgerichte samenwerking tussen welzijnsinstellingen en scholen. De zogenaamde Brede Buurtschool moet overal in de gemeente ingevoerd en ondersteund worden.
4. Inlopen van achterstallig onderhoud van schoolgebouwen.
5. Instellen van een Haags jongerennetwerk om met jongeren ideeën en opvattingen uit te wisselen en om het beleid ten behoeve van jongeren gezamenlijk uit te werken.
6. Een divers aanbod van veilige uitgaansgelegenheden waarborgen.
7. Een vast percentage (3 procent) van het bestemmingsplan bestemmen voor flexibel in te richten speelruimte, evenredig verdeeld over de stad.
8. Door experimenten mogelijkheden onderzoeken om kinderen te betrekken bij het ontwerp van speelplaatsen.
9. Bewoners, met name jongeren en kinderen, betrekken bij de zorg voor de kwaliteit van de speelplaatsen in hun woonomgeving, o.a. via speeltuinverenigingen.
10. De negatieve gevolgen van vernieling en verwaarlozing van openbare speelplekken tegengaan door meer aandacht en middelen te geven aan goed en snel onderhoud. Ontwikkelen van echte speelplaatsen waar kinderen op hun fantasie worden aangesproken.

Cultuur

Bij een moderne, dynamische en vooruitstrevende samenleving hoort een sterk cultureel klimaat. Iedereen moet in de stad kunnen vinden wat hem of haar aanspreekt: van cafés en disco's tot theaters en musea. Den Haag moet bruisen!

Te vaak is het economische rendement ook voor kunst en cultuur de allesbepalende factor. Grote bezoekersaantallen en grootschalige evenementen leggen steeds meer gewicht in de schaal bij de totstandkoming van het aanbod, dat daardoor dreigt te versralen. GroenLinks kan zich daarom ook niet herkennen in beleid dat ertoe leidt dat de mogelijkheden voor laagdrempelige kunstuitoefening afnemen, zowel voor de amateurs als de professionals.

GroenLinks wil vernieuwende kunst- en cultuuruitingen stimuleren. Dit vraagt om directe stimulering van het aanwezige talent. We pleiten daarom voor meer kunst- en cultuurvoorzieningen in de wijken. De zichtbare aanwezigheid van kunst en kunstenaars verhoogt in elke wijk de leefwaarde. Kort gezegd, GroenLinks streeft naar een kunst- en cultuurbeleid waar de gehele Haagse bevolking aan bod komt.

Een goed cultuuraanbod betekent echter niet dat cultuur voor iedere Hagenaar even gemakkelijk toegankelijk is. De mogelijkheden om van cultuur te genieten zijn ongelijk verdeeld. Sommige mensen worden uitgesloten van cultuurbeleving omdat zij onvoldoende financiële mogelijkheden hebben. De Ooievaarspas verlaagt de prijzen weliswaar maar dat is vaak te weinig om het mensen met een bijstandsuitkering de mogelijkheid te bieden zelf actief aan cultuur te doen.

GroenLinks actiepunten

Cultuur

1. Het cultuuraanbod en mogelijkheden voor kunst- en cultuuruitoefening voor alle bevolkingsgroepen toegankelijk maken. Dit door het aanbod beter te spreiden over de stad en de betaalbaarheid te waarborgen.
2. Meer samenwerking tussen kunstinstellingen en kunstopleidingen stimuleren.
3. Onderzoeken of er een centraal bureau kan komen dat tegen betaalbare tarieven op financieel en beheersgebied advies geeft aan kunst- en welzijnsinstellingen.
4. Opdrachten vanuit de gemeente aan jonge kunstenaars stimuleren en ondersteuning bieden aan de (amateur)kunst van allochtone groepen, die niet past in de reguliere infrastructuur.
5. Het zogenaamde 'Kunstmenu' voor scholieren stimuleren waarbij leerlingen kunnen kiezen uit verschillende cultuuractiviteiten die zij in het kader van schoolse activiteiten kunnen bezoeken.
6. Veelbelovende initiatieven en talent (door gevestigde cultuurinstellingen) opsporen en ondersteunen. Hiervoor worden cultuurverkenners/ cultuurscouts ingesteld die in de wijken jonge kunstenaars ondersteunen bij de overstap naar grotere podia. Een groter deel van het totale budget reserveren voor nieuwe initiatieven, dat onder een beperkt aantal gezelschappen en beoefenaars wordt verdeeld.
7. Betaalbare bedrijfsruimtes en ateliers creëren. Dit door ateliers die zijn gevestigd in gemeentelijke panden een lagere huurprijs te berekenen en door gemeentelijke panden die leeg staan tijdelijk in te richten als atelierruimte.
8. Wijkgerichte voorzieningen treffen voor kunstenaars die vaak grote ruimtes nodig hebben om hun werk te kunnen maken of bewaren.
10. Lokale kunst stimuleren door exposities in het Haagse stadhuis of andere publieke gebouwen te organiseren.
11. Elke wijk moet zijn eigen kleine podium krijgen.
12. Starterssubsidies instellen voor culturele ondernemers.
13. Pluriforme lokale media, waarin alle facetten van de diversiteit van de Haagse cultuur aan bod komen, ondersteunen. GroenLinks wil dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor de lokale en regionale media.

NATUURLIJK BETER WONEN

In dit hoofdstuk zal nader worden ingegaan op de fysieke vormgeving van de stad. Wonen en recreëren staan hierbij centraal. Ook het thema milieu en natuur wordt in dit hoofdstuk besproken, een thema dat voor GroenLinks altijd een bijzondere status heeft. Daaraan verbonden ook het onderwerp dierenwelzijn. De volgende thema's komen in dit hoofdstuk aan de orde:

- Volkshuisvesting
- Openbare Ruimte en Woonomgeving
- Stedelijk Groen
- Milieu & Natuur
- Dierenwelzijn

Volkshuisvesting

Uitgangspunt voor het gemeentebestuur moet zijn dat ieder huishouden, één- of meerpersoons, over een woning moet kunnen beschikken die aan redelijke kwaliteitseisen voldoet en past bij de aard van het huishouden. Zolang er voor verschillende doelgroepen nog een tekort aan aanbod is, zullen alleen de meer koopkrachtigen baat hebben bij de marktwerking.

Toegenomen woonlasten en het zorgwekkende voornemen van de rijksoverheid tot huurliberalisatie over te gaan versterken het onderscheid tussen minder en meer vermogende woningzoekenden. Vooral huishoudens met een smalle beurs behoeven ondersteunende maatregelen. De wens van het stadsbestuur om de midden- en hogere inkomens voor de stad te behouden is op zich begrijpelijk. GroenLinks kan daar ten dele ook in mee gaan, vooral wanneer huishoudens ondanks een toenemend inkomen ervoor kiezen in de "oude" buurt te blijven en in de "eigen" wijk een duurdere woonruimte te zoeken. Maar zolang minder welgestelde stadsgenoten problemen hebben met het vinden van een geschikte woning, zijn we terughoudend met maatregelen en bouwplannen die vermogende doelgroepen van buiten de stad naar Den Haag moeten lokken. De aandacht zal primair naar de minder kansrijke woningzoekenden uit moeten gaan.

GroenLinks is voorstander van een goede sturing door de gemeente op de ruimtelijke ontwikkeling van de stad. Het in erfpacht uitgeven van gronden aan particulieren en bedrijven is daartoe een goed instrument gebleken. Ongewenste speculatie kan effectief worden bestreden.

GroenLinks actiepunten

Volkshuisvesting

1. Goede en betaalbare woningen realiseren voor mensen met verschillende leefstijlen, woonwensen en –behoeften. Dit door nieuwbouw, het aanpassen van bestaande bouwwerken, waaronder leegstaande kantoren en schoolgebouwen en het inplannen van woningen voor mensen met specifieke wensen en behoeften in nieuwe projectgebieden.
2. Voldoende betaalbare huurwoningen behouden. Dit onder andere door het in stand houden van voldoende goedkope woningen. Bij afspraken met corporaties hiervan een hard punt maken.
3. GroenLinks is tegen sloop van de Zwarte Madonna.
4. Herstructurering (herstel, renovatie, nieuwbouw) bevorderen waar dit het wonen en doorstromen in de eigen wijk mogelijk maakt. Een divers woningaanbod mag niet ten koste gaan van behoud en herstel van bruikbare goedkope huurwoningen. Renoveren, samenvoegen, optoppen en oplussen zijn hierbij onze uitgangspunten.
5. Waarborgen dat het aandeel sociale huurwoningen van veertig procent bij nieuwbouwprojecten als norm steeds wordt gehaald.
6. Huurdersoverleg instellen bij zaken als groot en klein onderhoud, renovatie, herstructurering, huurprijsvaststelling en procedures bij huurcommissies. Huurdersoverleggen voldoende invloed geven.

Openbare ruimte en woonomgeving

Of mensen met plezier in een bepaalde straat, wijk of stad wonen, hangt niet alleen af van hun woning, maar ook van hun woonomgeving. De woonomgeving maakt deel uit van de openbare ruimte in onze stad. De kwaliteit van deze ruimte en functies die deze ruimte vervult, bepaalt de leefwaarde, aantrekkingskracht en dynamiek van een stad.

GroenLinks actiepunten

Openbare ruimte en woonomgeving

1. Duurzaamheid bij bouwvorm en bouwmaterialen bij alle bouwprojecten nadrukkelijk in acht nemen. Zowel bij herstructurering als bij nieuwbouw rekening houden met de omgeving.
2. Kwaliteitseisen stellen aan de openbare ruimte door geen bouwvergunningen te verlenen als er geen financieel onderbouwd plan is voor de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte.
3. Waarborgen dat bebouwing geen afbreuk doet aan rijksmonumenten. Beschermd stadsgezichten vragen om een passende architectuur bij nieuwbouw en herstelprogramma's.
4. Wijkbudgetten en een Groenscheppingsfonds instellen zodat wijken en buurten via deze middelen directe zeggenschap krijgen over de inrichting van hun eigen wijk.
5. Meervoudig ruimtegebruik en technologieontwikkeling in Haaglanden stimuleren op gebieden zoals de energieverzorging (stadsverwarming, afvaltechniek en milieuvriendelijk openbaar vervoer).
6. Op het Lange Voorhout mag niet meer geparkeerd worden. Wanneer parkeerplaatsen gerealiseerd worden, stimuleren dat dit zoveel mogelijk onder de grond gebeurt.

Stedelijk Groen

Den Haag staat bekend om zijn kust, duinen en zee, maar vooral ook om het aanwezige groen. De aanwezige flora en fauna heeft een grote recreatieve waarde voor de Hagenaars. Maar groen heeft ook een eigen waarde, een waarde die niet afhankelijk is van de gebruikswaarde die de mens eraan ontleent. Ecologisch onderhoud staat centraal in onze visie op groen.

GroenLinks actiepunten

Stedelijk groen

1. Groene bermen langs doorgaande wegen beter onderhouden. De beheerplannen van de stadsdelen hierop aanpassen en een campagne starten om weggebruikers er op te attenderen dat bermen geen vuilstortplaatsen zijn.
2. Meer vuilnisbakken op straat plaatsen en waar nodig vuilnisbakken vaker legen. De HTM erop wijzen haar prullenbakken vaker te legen.
3. Een gemeentelijke campagne 'Den Haag kan schoner' starten om de stad ook daadwerkelijk schoner te krijgen. Als onderdeel hiervan moet een speciaal telefoonnummer en een website worden opengesteld waar inwoners kunnen reageren als er ergens in de stad een plek vervuild is. De gemeente is dan verplicht om binnen 24 uur te kijken op de 'plek des onheils'. Inwoners worden in de gelegenheid gesteld eigen ideeën voor te stellen die steeds serieus in overweging worden genomen. Wellicht zal het in dit verband noodzakelijk zijn meer aandacht te besteden aan bepaalde delen van de stad die meer schoonmaak behoeven.
4. Gebruik maken van inheemse flora om een zo optimaal mogelijke ecologische aansluiting te stimuleren.
5. Groen zo onderhouden dat planten en dieren er niet onder lijden. Daarbij dient meer op het zogenaamde 'kleine' groen, zoals struikgewassen, gelet te worden dat een bijzonder belangrijke rol in de ecologie van het Haagse groen vervult.
6. Bewoners bij de inrichting en het beheer van stedelijk groen te betrekken. Dit door een Groenscheppingsfonds ten behoeve van buurtgroen in combinatie met een eigen beheer van het groen door omwonenden in het leven te roepen.
7. Onkruid uitsluitend op milieuvriendelijke wijze en zonder chemische middelen verwijderen om planten en dieren te beschermen.
8. De mogelijkheden van natuurlijk beheer door begrazing voor grote groengebieden (Westduinpark, Uithof, Madestein) onderzoeken.

Milieu & Natuur

De lucht boven sommige straten in Den Haag behoort tot de meest vervuilde lucht in Europa. We vinden het onacceptabel dat door deze luchtvervuiling de gezondheid van Hagenaars ernstig wordt bedreigd. Maar ook andere milieuproblemen vragen om onze aandacht: een aantal keren per jaar is het zeewater bij de kust zo smerig dat er niet in gezwommen kan worden. Beschikbaarheid van schoon drinkwater wordt steeds lastiger.

Langs de Noordzeekust tussen Hoek van Holland en Scheveningen liggen enkele waardevolle duingebieden die beschermd moeten worden: de Kapittelduinen, Solleveld en het Westduinpark. Om deze natuurgebieden te beschermen is bouwen langs de kust of in zee voor GroenLinks taboe. Afgezien van ecologische schade in de kustzone, zal dit ook ongewenst extra verkeersstromen veroorzaken. Het zeewaarts verleggen van de kustlijn is tot slot ook niet zonder risico's.

GroenLinks actiepunten

Milieu en natuur

1. Verspilling van ruimte en materialen tegengaan. Verdichten, renoveren, transformeren en gebruik maken van braakliggende bouwterreinen prioriteit geven boven nieuwbouw. Meervoudig ruimtegebruik (zoals bij de Utrechtse baan) stimuleren.
2. Investerings in bedrijventerreinen richten op het intensiveren en opknappen van bestaande bedrijventerreinen.
3. GroenLinks is tegen verdere bebouwing van de Vlietzone en de aanleg van nieuwe wegen in dit gebied. In de Vlietzone moeten de groene en recreatieve waarden worden versterkt.
4. Stimuleren van energiebesparing door de gemeente, vooral in de eigen kantoren en gemeentelijke sportaccommodaties.
5. Een hernieuwde impuls geven aan het gescheiden inzamelen en verwerken van afval. Bijvoorbeeld door wijksgewijs invoeren van gedifferentieerde afvaltarieven, stimuleren van thuis en/of gezamenlijk composteren, uitbreiden van ecoparken en het sluiten van afvalreductieconvenanten met MKB, restaurants en grootwinkelbedrijven.
6. De huidige inzamelingsactiviteiten op mankementen nalopen en waar nodig verbeteren.
7. Een gezonde verkeerssituatie bevorderen door het aandeel fiets en openbaar vervoer (= 35%) in de totale vervoerstroom te verdubbelen en het aandeel auto (= 65%) te halveren. Dit door lopen aantrekkelijker te maken door ervoor te zorgen dat voorzieningen zich op loopafstand bevinden en voetgangers veilig en snel straten kunnen oversteken. Fietsen wordt veiliger, sneller en comfortabeler, bijvoorbeeld door fietspaden met een glad wegdek (van asfalt of beton) aan te leggen. De mogelijkheden van randstadrail optimaal benutten en bussen frequent en snel laten rijden. Openbaar vervoer en de fiets goed op elkaar laten aansluiten door middel van goede fietsstallingen.
9. Andere aandachtspunten zijn: fietstunnels bij kruisingen met rijkswegen, voorrang voor fietsters bij verkeerslichten, goede verbindingen naar de binnenstad en naar de stations.
10. De (verbeterde) mogelijkheden van fietsen door de stad (alsmede de voordelen vanuit gezondheidsoverwegingen) gericht onder de aandacht van scholieren brengen.
11. Auto's die bijzonder vervuilend en/of verkeersgevaarlijk zijn (zoals dieselbusjes, vrachten terreinwagens) uit het centrum en bij scholen weren.
12. De binnenstad op termijn autovrij maken.
13. Laat de kust met rust. De aanleg van een kustlocatie of andere bouwactiviteiten tussen Hoek van Holland en Scheveningen hebben te grote gevolgen voor natuur, milieu en kustveiligheid.
14. GroenLinks wil een ambitieuzer parkeerbeleid. Parkeerplaatsen en -garages aan de rand van de stad realiseren waar automobilisten kunnen overstappen op het openbaar vervoer of op de fiets. Parkeren in de stad duurder maken zodat het aantal bovengrondse parkeerplaatsen in de stad kan worden verminderd en de openbare ruimte aantrekkelijker kan worden ingericht.

Dierenwelzijn

Dieren hebben recht op een respectvolle behandeling door de mens. Dit houdt in dat dieren, zowel in het wild levende als gehouden dieren, een leven moeten kunnen leiden dat past bij de natuurlijke leefwijze van hun soort. De gemeente moet erop toezien dat dit ook gebeurt.

In Den Haag is de leefsituatie van dieren op kinder- en stadsboerderijen sterk verbeterd. Waar nodig wordt nog een inhaalslag in de verbetering van de leefomstandigheden ingezet. Het contact van de dieren op deze boerderijen met bezoekers moet volgens GroenLinks mogelijk blijven, mits verbonden aan duidelijke voorwaarden.

GroenLinks actiepunten

Dierenwelzijn

1. Tegengaan dat sociaal levende dieren op stadsboerderijen voortaan nog solitair worden gehouden.
2. Het fokbeleid op stadsboerderijen drastisch inperken omdat het niet zo mag zijn dat oudere dieren via de achterdeur worden afgevoerd en omdat het zo leuk is om iedere jaar weer 'jonkies' te zien.
3. Met de beheerders van de stadsboerderijen afspraken maken over het transport van zieke dieren en de wijze van voeden door bezoekers.

NATUURLIJK BETER WERKEN

Dit hoofdstuk zal nader ingaan op werken en ondernemen in Den Haag. Daarbij komen onderwerpen aan de orde die voor de economische bedrijvigheid van de stad van belang zijn. We zullen ook werkgelegenheid in dit hoofdstuk aan de orde laten komen aangezien een gezonde economische ontwikkeling bijdraagt aan duurzame werkgelegenheid voor Hagenaars. Tot slot wordt ook het thema mobiliteit besproken. We zullen de volgende thema's de revue laten passeren:

- Economie en Werkgelegenheid
- (Arbeids)participatie
- Toerisme
- Verkeer en Vervoer

Economie en werkgelegenheid

Den Haag moet met zijn buurgemeenten ook op het gebied van economische ontwikkeling en werkgelegenheid komen tot een nieuwe en gezamenlijke rolverdeling. Die is nodig om vorm te geven aan gezamenlijke projecten, zoals RandstadRail. GroenLinks vindt dat economische tweedeling en de eenzijdige structuur van de werkgelegenheid moeten worden opgelost door een versterking van het regionaal economisch ontwikkelingsbeleid en door meer regionale samenwerking.

Het huidige arbeidsmarktbeleid richt zich te eenzijdig op het bevorderen van werkgelegenheid in de topsegmenten. In onze visie moet er meer aandacht en prioriteit gegeven worden aan het MKB waar veel nieuwe banen kunnen ontstaan voor de kwetsbaarste groepen op de arbeidsmarkt.

Voor de haven ziet GroenLinks nieuwe kansen door het vertrek van de Norfolk-Line. We pleiten ervoor aan de haven verschillende vormen van werkgelegenheid mogelijk te maken en te onderzoeken in hoeverre een menging van functies in deze mogelijk is.

GroenLinks actiepunten

Economie & werkgelegenheid

1. Meer ruimte geven aan kleine, startende bedrijven. Dit door broedplaatsen op locaties die de gemeente ter beschikking stelt te stimuleren.
2. Waarborgen dat de kades aan de tweede haven in Scheveningen primair hun functie voor de visindustrie blijven vervullen. Tegengaan van woningbouw en extra hotelaccommodaties in de nabije omgeving van de visafslag.
3. Ondersteunen van het allochtoon ondernemerschap.
4. Een collectieve, betaalbare WAO-verzekering voor de (kleine) ondernemer mogelijk maken om het ondernemerschap te stimuleren.
5. Invoeren van een subsidie voor huur en onderhoud van winkelpanden om het ondernemersklimaat in aandachtswijken te verbeteren.
6. De creatieve economie stimuleren door te investeren in een aantrekkelijk woon- en leefklimaat.
7. Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om windmolens in zee of langs de A4 te plaatsen.
8. Stimuleren van het gebruik van vrije software en open standaarden door de gemeente. De gemeente dient het goede voorbeeld te geven bij het aanschaffen van de eigen software.

(Arbeids)Participatie

Betaald werk biedt kansen om talenten te ontplooiën en bevordert de economische zelfstandigheid. GroenLinks vindt het echter belangrijk dat betaald werk ook gemakkelijk gecombineerd kan worden met (mantel)zorg en/of vrijwilligerswerk. Ook de arbeidsdeelname van vrouwen moet verder gestimuleerd worden.

Ook andere vormen van participatie moeten door de gemeente ondersteund worden. Sommige mensen kunnen bijvoorbeeld een belangrijke bijdrage leveren als zij in een 'beschermde' omgeving hun werk kunnen doen. Voor deze groep blijft gesubsidieerd werk, onder meer bij de Haeghe Groep, van groot belang. Voldoende financiële steun is hiervoor noodzakelijk. Algemeen geldt voor GroenLinks dat gesubsidieerde banen zoveel mogelijk behouden moeten worden als ze niet omgezet kunnen worden in een reguliere baan. Het streven moet wel zijn om mensen in een gesubsidieerde baan door te laten stromen naar een reguliere baan.

GroenLinks actiepunten

(Arbeids)participatie

1. Verruimen van de mogelijkheden om uitbestede zorg en werk te kunnen combineren. Dit door het verbeteren van mogelijkheden voor (alternatieve) kinderopvang zoals gastouderopvang, peuterspeelzalen en andere vormen van ondersteuning voor zorgtaken. Convenanten met werkgevers moeten hierbij niet uitgesloten worden.
2. Arbeidsmobiliteit bevorderen door bijscholingsmogelijkheden te verruimen: naast laagopgeleiden bijvoorbeeld ook voor hoogopgeleide vluchtelingen en vrouwen die niet aan de slag komen. Stimuleren dat de gemeente zich bij het Rijk ervoor inzet diploma's van vluchtelingen of nieuwkomers sneller en makkelijker te erkennen.
3. Gesubsidieerde banen behouden door binnen het budget van de Wet Werk en Inkomen middelen vrij te maken of eigen middelen daarvoor in te zetten.
4. GroenLinks maakt zich sterk voor een goede positie van uitkeringsgerechtigden. Uitkeringsgerechtigden krijgen keuzevrijheid bij het te volgen reïntegratietraject en het recht op een 'second opinion' als zij het oneens zijn met het aangeboden traject. De uitkeringsgerechtigde wordt daarbij beschouwd als contractpartner, net als het CWI en het reïntegratiebureau.
5. Mensen voor wie het vinden van betaald werk, bijvoorbeeld door persoonlijke problemen of door hun leeftijd, bijzonder moeilijk is, ontheffen van de sollicitatieplicht.
6. Mantelzorgers vrijstellen van de sollicitatieplicht. Hierbij speciale aandacht geven aan de positie van vrouwen die vaak de mantelzorg op zich nemen. Voor mantelzorgers die dat willen, ruime mogelijkheden creëren om hun deelname aan de maatschappij, al dan niet in de vorm van betaald werk, mogelijk te maken.
7. Discriminatie van allochtonen op de arbeidsmarkt krachtig aanpakken. Dit door scholingsprogramma's aan te bieden en deeltijdwerk mogelijk te maken, bijvoorbeeld door het sluiten van convenanten met het bedrijfsleven. Stageplaatsen voor allochtone scholieren kunnen zo ontstaan.
8. Werkgelegenheidsbeleid ook specifiek richten op een meer gelijkwaardige participatie van vrouwen, ouderen, jongeren en allochtonen op de arbeidsmarkt. Een bonus verstrekken aan bedrijven die een gesubsidieerde baan omzetten naar een reguliere baan, hetzij intern of extern.

Toerisme

GroenLinks kiest voor kwalitatief hoogwaardig toerisme, beter verspreid over de stad. Toerisme dat in alle seizoenen van het jaar bezoekers trekt en waardoor de economie wordt gestimuleerd en nieuwe werkgelegenheid ontstaat. In de promotie van Den Haag als toeristisch trekpleister moet meer aandacht gegeven worden aan kleine, bijzondere initiatieven die interessant zijn voor de bewust zoekende toerist. Toerisme in de stad hoeft zich- zoals vermeld- niet te beperken tot het traditionele hoogseizoen. Den Haag en Scheveningen zijn het gehele jaar door aantrekkelijk. Toeristische ontwikkeling moet hiermee rekening houden.

GroenLinks wil in Scheveningen minder grootschaligheid en meer menselijke maat. Kritiekloze groei van het aanwezige zomertoerisme in Scheveningen zal kritisch moeten worden bekeken. Dit betreft zowel de programmering als ook de fysieke vormgeving van de badplaats.

GroenLinks actiepunten

Toerisme

1. De bereikbaarheid van de kust verbeteren. Hierbij inzetten op het spoor (RandstadRail) en de fiets.
2. Geen extra hoogbouw in de badplaatsen Scheveningen of Kijkduin.
3. Blijvende aandacht hebben voor Den Haag als internationale en culturele stad, om verspreiding van toerisme over alle jaargetijden te bevorderen.

Verkeer en vervoer

Den Haag kent aanzienlijke verkeersproblemen die met het groeiende autoverkeer te maken hebben: luchtvervuiling, een groot ruimtebeslag, geluidsoverlast, etc. Te veel reizigers gebruiken de auto, terwijl voor het dagelijkse vervoer de auto niet strikt noodzakelijk is.

GroenLinks pleit voor geheel andere keuzes in mobiliteit. Minder auto, meer OV en meer fiets. Het één en ander werd in de nota "Keer het Verkeer" van de fractie al uitvoerig beschreven.

GroenLinks actiepunten

Verkeer & Vervoer

1. De buitenringweg voltooien om het autoverkeer dwars door de stad en door het centrum te verminderen, zeker nu de Norah (Noordelijke Randweg Haagse Regio: traject o.m. Landscheidingweg) grotendeels is gerealiseerd.
2. Toewerken naar minder parkeergarages in het centrum ter bevordering van een autoluwe binnenstad. De parkeergarage Malieveld optimaal laten functioneren als 'eindstation' (c.q. transferium) voor het autoverkeer richting binnenstad en, anders dan nu, 24 uur per dag open stellen.
3. Ontwikkelen van een netwerk van transferia aan de stadsranden met aansluiting op goede OV verbindingen. Daarnaast moeten de parkeertarieven in het centrum omhoog. Het Trekvluetracé, dat een verkeersaanzuigende werking heeft, moet uiteraard geen doorgang vinden.
4. Bij het Forepark, vlak bij het knooppunt Ypenburg, een transferium voor de overstap van de auto op het OV realiseren om de grote verkeersstromen die dagelijks via de A4, de A12 en de A13 naar de stad worden geleid te verminderen. Ook transferia op andere locaties buiten de stad, langs de grote toegangswegen steunen wij.

5. Het bestaande aanbod van OV verbindingen binnen de stad én met de regio uitbreiden. GroenLinks pleit voor verdubbeling van het Openbaar Vervoer in Den Haag.
6. Zorgen voor meer trams en schonere bussen. De oude “blauwe tram” die Scheveningen met Leiden verbond via de Van Alkemadeaan en de Benoordenhoutseweg komt weer terug.
7. Experimenten om het gebruik van openbaar vervoer te stimuleren, bijvoorbeeld met gratis OV voor mensen met een functiebeperking, ouderen en kinderen onder de twaalf jaar.
8. Voorkomen dat grote vrachtwagens over de daarvoor ongeschikte binnenstedelijke wegen rijden. Realiseren van distributietransferia om goederen over te slaan van grote, zware voertuigen naar kleinere, lichtere voertuigen die vervolgens het stadscentrum inrijden. Zo een transferium Stedelijke Distributie zou bij het bedrijventerrein Binckhorst gerealiseerd kunnen worden.
9. Ondersteunen van initiatieven in het kader van verkeersmanagement, zoals het auto-delen met collega's. Ook bij bedrijven en instellingen meer aandacht voor verkeersmanagement bevorderen.
10. Tolheffing introduceren om auto's uit de binnenstad te weren.
11. De verkeersveiligheid in Den Haag verder verbeteren: doorgaande wegen en kruisingen veiliger inrichten, de maximum snelheid beter handhaven en door campagnes en verkeerseducatie bevorderen dat jong en oud wordt geleerd veiliger deel te nemen aan het verkeer.
12. 30 km per uur als limiet stellen voor dichtbevolkte gebieden binnen de bebouwde kom.
13. Voetgangers krijgen meer ruimte in het verkeer. Meer zebrapaden aanleggen en erop letten dat de regel 'stoppen voor de zebra' door automobilisten wordt nageleefd.
14. Tegengaan dat verkeer en verkeersveiligheid geïsoleerd worden gezien en aandacht voor integrale veiligheid (dus inclusief sociale veiligheid, criminaliteit enz.) in de lesprogramma's op school bevorderen.
15. Voldoende structurele financiële middelen vrijmaken voor onderhoud en aanleg van fietsroutes. In de komende collegeperiode zou het budget voor onderhoud van fietspaden met 40% omhoog moeten.
16. Kruisingen voor fietsers aantrekkelijker en veiliger maken door speciale fietsverkeerslichten te plaatsen. Alle fietsers hebben dan tegelijk groen licht op het kruispunt, terwijl de motorvoertuigen rood licht hebben.
17. Parkeerplaatsen in oude wijken tot overdekte parkeermogelijkheden voor fietsers omvormen.
18. Bij nieuwbouwprojecten de totstandkoming van voldoende parkeerplaatsen op het privé-terrein van een bouwlocatie via de gemeentelijke “Bouwverordening” verplicht stellen.
19. Een witte fietsenplan voor toeristen in het centrum van Den Haag realiseren.

NATUURLIJK BETER BESTUREN

Het laatste hoofdstuk van ons Verkiezingsprogramma bespreekt onderwerpen die met bestuur te maken hebben. Hoe bestuurt de gemeente de stad en welke rol speelt de burger daarbij? Bij bestuur hoort ook het financiële beleid. Tot slot gaan we in op de internationale banden die Den Haag beheert. Aan de orde komen de volgende onderwerpen:

- Gemeentelijke Financiën
- Betrokken burgers, betrokken buurt
- Dienstverlening
- Regionale en Internationale burens

Gemeentelijke financiën

De middelen waarover de gemeente kan beschikken worden soms door besluiten van de rijksoverheid onder druk gezet. De afschaffing van het gebruikersdeel van de OZB is hiervan een goed voorbeeld. Des te belangrijker zijn voor GroenLinks de eigen belastingen die de gemeente mag heffen.

Voor GroenLinks geldt het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Dit is voor GroenLinks de essentie van een solidaire samenleving. Investerings ten behoeve van de kwetsbaarste groepen en investeringen in de leefbaarheid en de sociale voorzieningen krijgen bij ons derhalve voorrang.

GroenLinks staat voor een solide begrotingsbeleid, hetgeen wij in het verleden door het opstellen van alternatieve begrotingen bewezen hebben.

In het streven naar efficiëntie bij de besteding van middelen willen wij kritisch kijken naar aan- en uitbestedingen die door gemeente gebezigd worden. Aan- en uitbestedingen blijven mogelijk mits er sprake is van een daardoor te behalen meerwaarde. Ook zijn dure prestigeprojecten uit den boze. De Reserve is naar onze mening nu ook voldoende gespekt.

GroenLinks actiepunten

Gemeentelijke Financiën

1. Waarborgen dat alle uitgaven transparant en controleerbaar zijn zodat Hagenaars zicht hebben op nut en noodzaak van investeringen. Daartoe de begroting en de jaarrekening zo helder en inzichtelijk mogelijk opstellen en presenteren.
2. De kwaliteit van de voorzieningen in de stad staat altijd voorop. Pas wanneer sociale voorzieningen minimaal op het landelijke gemiddelde liggen, is GroenLinks voorstander van een voorzichtige opbouw van reserves en voorzieningen. De voorkeur gaat daarbij uit naar doelgerichte reserves in plaats van brede reserves.
3. Doelbelastingen, tarieven en leges moeten in principe kostendekkend zijn.
4. De wettelijke mogelijkheden die er zijn om inkomensafhankelijke tarieven in te voeren of belastingen voor lagere inkomens kwijt te schelden optimaal benutten.
5. Gezamenlijke inkoop van goederen door de gemeente Den Haag met andere gemeenten bevorderen. Hierdoor ontstaan efficiencyvoordelen en zijn kwantumkortingen mogelijk.
6. Kritisch kijken naar de inhuur van externe deskundigheden. Alleen tot inhuren van externen overgaan als de beschikbare kennis niet in huis aanwezig is.
7. Bouwvergunningen en andere vergunningen kostendekkend aan de afnemers in rekening brengen. Daar waar commerciële bedrijven profijt hebben van gemeentelijke faciliteiten, grond of openbare ruimte moeten zij meebetalen aan de voorzieningen.

Betrokken burgers; betrokken buurt

GroenLinks vindt het belangrijk dat burgers zeggenschap over en verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving hebben. Dat betekent dat er veel zaken op wijk/buurtniveau aangepakt kunnen en moeten worden. De gemeente moet dit stimuleren. We denken bijvoorbeeld aan het (laten) organiseren van burgers in wijkraden, het instellen van integrale overleggen (met wijkraad, welzijnsinstelling, ondernemersvereniging en woningcorporaties) en het ondersteunen van zelforganisaties. Op deze manier kan interactieve besluitvorming vorm krijgen.

Door het beschikbaar blijven stellen van wijkbudgetten kunnen bewoners zelf problemen aanpakken in hun directe omgeving. De gemeente moet burgers vanaf het begin betrekken bij de beleidsvorming. Tegelijkertijd moeten burgers in staat worden gesteld het gemeentebestuur kritisch te volgen. Besluitvorming moet op een overzichtelijke en duidelijke manier gebeuren.

Een interactief besluitvormingsproces biedt een aantal voordelen: het draagvlak voor beleid wordt groter en er is sprake van een beleid dat direct verband houdt met de situatie ter plekke. GroenLinks zal zich ook voor het burgerinitiatief blijven inzetten waarmee burgers zelf een kwestie op de agenda van de gemeenteraad kunnen plaatsen. Ook een raadgevend referendum behoort op korte termijn tot de mogelijkheden.

GroenLinks actiepunten

Toegankelijkheid

1. De gemeentepolitiek toegankelijker maken. Dit door stukken die behoren bij besluitvorming inzichtelijk te maken voor alle burgers.
2. De gemeente kan politieke participatie door alle bevolkingsgroepen stimuleren. Aandacht voor democratie op bijvoorbeeld scholen en/ of via de lokale en regionale tv stimuleren.

Dienstverlening

Van de gemeente mag goede dienstverlening worden verwacht. Waar mogelijk worden producten via internet aangeboden, maar ook op niet-digitale wijze blijft hoogwaardige dienstverlening mogelijk. Dienstverlening door de gemeente moet aan bepaalde kwaliteitscriteria voldoen: goede kwaliteit, tijdige afhandeling en tegen een zo laag mogelijke prijs. Op deze punten valt nog veel te verbeteren. Het ontwikkelen en verbeteren van klachtenprocedures maakt de burger en aanbieder bewuster van de kwaliteitseisen.

GroenLinks actiepunten

Dienstverlening

1. Afhandeling van klachten verbeteren door uitvoerende organisaties gevoeliger te maken voor de eigen kwaliteit.
2. Stimuleren van het internet voor gemeentelijke dienstverlening, met als doel om de dienstverlening te verbeteren.
3. Een informatiesysteem realiseren waarmee burgers op een eenvoudige manier (voor)inzicht krijgen in besluitvormingsprocessen.

Regionale en internationale burens

Het belang van een goed en integraal regionaal beleid hebben we vaak benadrukt. Oplossingen voor de sociaal-economische, financiële en ruimtelijke problematiek van Den Haag kunnen alleen in regionaal verband gevonden worden. Daarvoor is een direct gekozen en democratisch gelegitimeerd regionaal bestuursorgaan nodig. Vooral Haaglanden behoeft ons inziens een democratiseringsslag. GroenLinks pleit ervoor de samenwerking binnen Haaglanden voort te zetten binnen de nieuwe wettelijke mogelijkheden die de WGR+ biedt. Lokaal als uitgangspunt, maar regionaal waar het noodzakelijk is en een meerwaarde oplevert.

Den Haag onderhoudt ook internationale banden. Helaas wordt in het huidige beleid het belang van internationale samenwerking niet genoeg benadrukt. Samenwerking en internationale solidariteit staan hoog op de agenda van GroenLinks. Stedenbanden vormen hiervoor een waardevolle invulling waar beide partners van kunnen profiteren. Nieuwe stedenbanden met landen en regio's waar veel Haagse migranten hun wortels hebben zijn voor GroenLinks wenselijk.

Tenslotte kan de gemeente via haar eigen inkoopbeleid iets doen aan 'fair trade', zodat kinderarbeid en andere vormen van uitbuiting tegengegaan worden.

GroenLinks actiepunten

Regionale en internationale burens

1. Vormgeven van de betrekkingen met andere steden rond een thema, bijvoorbeeld uitwisselingen gericht op het lokale onderwijs, zowel hier als daar.
2. Stedenbanden bevorderen waarbij Den Haag ook van de andere gemeente leert.
3. Een verantwoord en duurzaam gemeentelijk aanschafbeleid bevorderen. Te beginnen door kritisch te kijken naar de kleding en het voedsel dat de gemeente inkoop.
4. Tegengaan van de aankoop van kinderarbeidproducten uit ontwikkelingslanden.